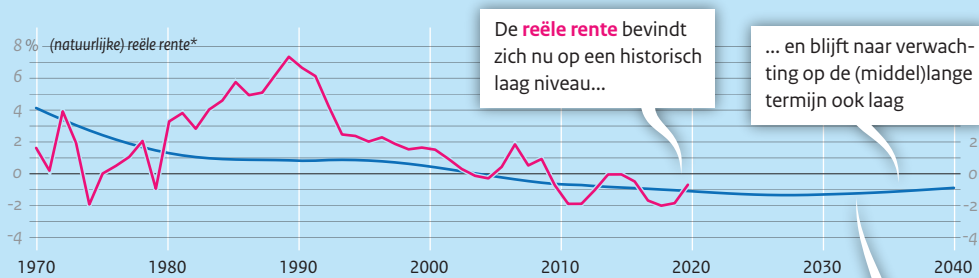


# Oorzaken structureel lage rente

Sinds de jaren tachtig vertoont de rente in ontwikkelde economieën een neerwaartse trend. In het eurogebied wordt deze vooral veroorzaakt door traag veranderende structurele factoren zoals demografie en productiviteit.

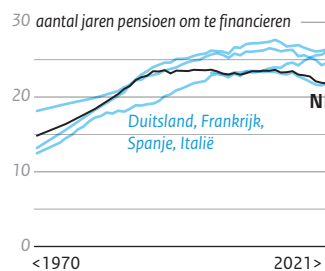


\* rente die bepaald wordt door het evenwicht op de spaar- en beleggingsmarkt wanneer de inflatie zich op de streefwaarde bevindt

Natuurlijke reële rente gesimuleerd met een overlappende generaties model

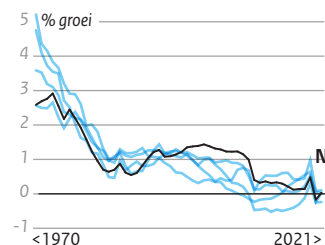
## Demografie

- **hogere levensverwachting** huishoudens sparen nu meer voor hun pensioen dan vroeger
- **lagere geboortecijfer** lager arbeidsaanbod beperkt productie en vermindert investering



## Productiviteit

- **lage productiviteitsgroei** maakt investering minder winstgevend
- **lagere prijs voor investeringsgoederen** maakt investeringen goedkoper (ten opzichte van consumptiegoederen)



## Overig

- Andere factoren die bijdragen aan de lage rente
- **de groeiende rol voor immaterieel kapitaal**
  - **de toegenomen vraag naar veiliger activa**
  - **de grotere ongelijkheid tussen huishoudens**
  - **de grotere marktmacht van bedrijven**

Factoren die de neerwaartse trend tegenwicht hebben geboden:

- **hogere overheidsschulden**
- **flexibelere leningcondities** (die bv. hebben geleid tot de financiële crisis)



## Monetair beleid bij stijgende inflatie

Bij hoge inflatie kan de nominale rente worden verhoogd. Maar wanneer een nieuwe recessie uitbreekt is de effectiviteit van monetaire beleid weer beperkt.

## Gevolgen lage rente: trager herstel van recessie

Omdat de nominale rente niet veel lager dan 0 kan zijn, is monetaire beleid beperkt in hoeveel stimulans kan gegeven worden tijdens recessies en duurt het langer voordat de economie hersteld is van een recessie.